

Pestprotocol

CBS De Hoeksteen
CBS De Schakel

2019

Pestprotocol basisscholen De Schakel en De Hoeksteen

1. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak / voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, (die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen)."

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten en van een gelijkwaardige situatie. Pesten echter gebeurt systematisch: regelmatig en met steeds hetzelfde slachtoffer.

Pesten komt helaas ook op onze scholen voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- ✓ De school ervaart het pestgedrag als een probleem.
- ✓ De school moet er alles aan doen om pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- ✓ Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- ✓ Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor het stappenplan

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

Ook kan er advies gevraagd worden aan de contactpersoon binnen het team. Op beide scholen is deze aangesteld. Voor de stichting Fluenta is een externe vertrouwenspersoon aangesteld. Namen staan vermeld in de schoolgids.

2. Doel pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. We nemen als leerkrachten de leerlingen en hun signalen altijd serieus! Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief pestbeleid

Beide scholen vinden een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind opgroeit van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, als eis. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen.

We hanteren binnen onze school afspraken in alle groepen en bespreken die met de Leerlingen. De afspraken worden indien nodig “vertaald” naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking vanuitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Afspraken

De afspraken die we met elkaar maken komen voort uit de zeven gewoonten zoals Covey ze omschreven heeft in “The Leader In Me”. In de klas vindt de concretisering hiervan plaats.

4. Als er toch sprake is van pestgedrag?

Als er toch sprake is van pesten gaan we daar actief mee om.

We gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven vijfsporen aanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.

Om het pesten effectief te bestrijden maken we gebruik van een stappenplan:

5. het stappenplan:

5.1 De leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. We nemen kinderen en hun signalen serieus. Uitspraken richting een leerling als: “Zeg maar dat ze het niet meer mogen doen”, passen daar niet bij.

De leraren worden waar nodig ondersteund door de Intern Begeleider.

De ouders

De leerkracht zal de ouders op de hoogte stellen als er sprake is van pesten. Indien nodig zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle betrokkenen of zelfs alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

5.2 Hulp aan de pester

Algemeen:

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij het slachtoffer aandoet te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- ✓ Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- ✓ Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- ✓ Excuses aan laten bieden
- ✓ De pester leren respect te hebben voor andere kinderen.
- ✓ Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel. Er volgen sancties als het kind wel pest, we belonen (positieve feedback, schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt
- ✓ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- ✓ Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind, wat is de oorzaak van het pesten?

Oorzaken van (maar geen excuus voor) pestgedrag kunnen zijn:

- ✓ Een problematische thuissituatie
- ✓ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- ✓ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- ✓ Voortdurend de competitie aangaan.
- ✓ Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.

Wat kan helpen, naast de gesprekken:

- ✓ Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- ✓ Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, Centrum voor Jeugd en Gezin, huisarts, GGD, Dorpsteam

5.3 Hulp aan het gepeste kind

Vanzelfsprekend moet hulp aan het slachtoffer worden geboden: de leerkracht staat altijd achter (en vóór) het gepeste kind. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief/apathisch en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd

worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, zelfverdediging, Rots en Water of kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- ✓ Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- ✓ Onvoorwaardelijke steun uitspreken: dit moet stoppen, daar staat de leerkracht voor in
- ✓ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten: huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Je kunt ook op een andere manier reageren. Dat kan geoefend worden
- ✓ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest, waarbij aangegeven wordt dat er nooit een excuus is om te pesten
- ✓ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- ✓ Positief benaderen om het zelfbeeld (weer) goed te houden (krijgen)
- ✓ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/effectiever opstelt
- ✓ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- ✓ Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pester wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

5.4 Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- ✓ Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- ✓ Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het (soms) raadzaam geen reële peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is, of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- ✓ Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve laten ondervinden
- ✓ Als leerkracht expliciet zijn: wie pest heeft een probleem met mij

5.5 Hulp aan de ouders

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen

- ✓ Houd de communicatie met uw kind open, blij in gesprek met uw kind.
- ✓ Als pesten buiten school gebeurt, stellen de ouders school op de hoogte handelt de school volgens het protocol
- ✓ Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- ✓ Door positieve stimulering en schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.

- ✓ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- ✓ Steun uw kind in het feit dat er een einde aan het pesten komt
- ✓ Laat het kind merken dat u als ouders met de school samenwerkt

Ouders van pesters:

- ✓ Neem het probleem van uw kind serieus
- ✓ Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- ✓ Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- ✓ Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- ✓ Besteed extra aandacht aan uw kind
- ✓ Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- ✓ Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissingen van school staat

Alle andere ouders:

- ✓ Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- ✓ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- ✓ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- ✓ Geef zelf het goede voorbeeld
- ✓ Leer uw kind voor anderen op te komen
- ✓ Leer uw kind voor zichzelf op te komen

6 Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de 4 jaar geëvalueerd.

Bijlage 1: Stappenplan pestprotocol

Bijlage 2: de gewoonten van "The leader in Me".

Bijlage 1:
Stappenplan pestprotocol

Vooraf:

Iedere melding van pesten moet serieus worden genomen.

Bij melding van onaanvaardbaar gedrag jegens een medeleerling worden de onderstaande stappen ondernomen.

De leerkracht is de eerste verantwoordelijke en zorgt indien nodig voor verslaglegging in Parnassys en houdt indien nodig de i.b.er en/of directie op de hoogte.

Stap 1:

De Ik praat met de gepeste leerling en de pester afzonderlijk.

Hierdoor kan een analyse worden gemaakt en de ernst van de situatie worden ingeschat.

Stap 2:

De leerkracht praat gezamenlijk met de pester en de gepeste. In overleg worden concrete afspraken gemaakt om het pestgedrag tegen te gaan/ te laten stoppen.

Er wordt klassikaal aandacht aan geschonken.

De veiligheid van alle kinderen wordt benadrukt.

Melding van pesten is geen klikken!

Betrokken collega's worden op de hoogte gesteld. (pleinwacht, overblijf e.d.)

In geval dat de melding via de ouders kwam, de ouders op de hoogte stellen van de ondernomen stappen.

Na 1 week eerste evaluatie.

Stap 3:

Gesprek met gepeste en pester. Gezamenlijk of apart. Is het gelukt de afspraken na te komen?

Zo ja: afspraken handhaven, zo nodig bijstellen en na twee weken evalueren.

Zo nee: Hp opstellen voor de komende twee weken.

De ouders van gepeste en pester worden op de hoogte gebracht.

De i.b.er wordt op de hoogte gebracht.

Betrokken collega's worden op de hoogte gebracht.

Verslaglegging in Parnassys.

Wekelijkse evaluatie.

Stap 4:

Na twee weken verslag uitbrengen aan i.b.er.

Effecten positief? Langzamerhand hp afbouwen.

Effecten negatief? Hp voortzetten, aanpassen en evt. externe hulp inschakelen in overleg met de ouders.

Wekelijkse evaluatie.

Bij onvoldoende resultaat kan er overgegaan worden op onderstaande stappen:

Stap 5:

Gesprek met alle ouders van de groep .Door directeur of i.b.er met als doel informatieverstrekking en de rol van de ouders duidelijk maken.

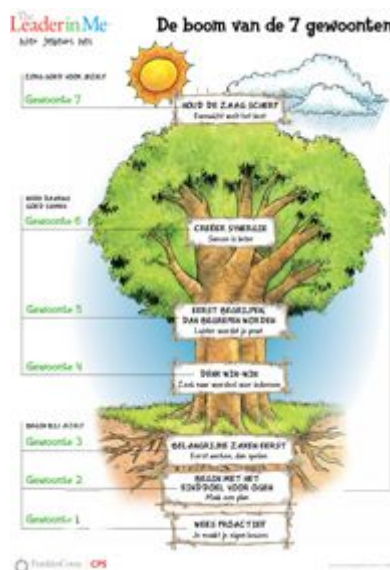
Stap 6:

De gepeste of pester wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 7:

Er wordt overgegaan tot schorsing. Zie protocol schorsing.

Bijlage 2

The leader in me

De school werkt sinds 2017 met een pedagogische lijn in de school op basis van het gedachtegoed van Stephen Covey. De 7 gewoonten van effectief leiderschap, met de naam The Leader in Me. Deze lijn ontwikkelt persoonlijk leiderschap bij kinderen. Dat is iets heel anders dan hiërarchisch leiderschap, waarbij het gaat om een gezagsverhouding. Het gaat hier om leidinggeven aan jezelf en inzicht in jezelf en je relatie met de ander. Het gaat om zicht krijgen op je eigen aandeel en je verantwoordelijkheid in allerlei (sociale) situaties. We werken in de hele school, groep 1 tot en met 8, met hetzelfde symbool: De Boom van de 7 gewoonten. **De wortels** zijn goed zichtbaar op de tekening! Dat moet ook, want dat is waarmee de boom stevig staat en niet zomaar om kan vallen. Met de wortels begint dan ook het leertraject met de kinderen. De eerste 3 gewoonten gaan namelijk over jezelf. Ze

betekenen: werken aan jezelf, overwinningen op jezelf. Met deze 3 gewoonten in je rugzak word je zelf steviger, zodat je niet 'zomaar omvalt', onzeker wordt, bang of klagerig bent, maar grip krijgt op sociale situaties en je eigen verantwoordelijkheid en aandeel ziet.

De stam staat symbool voor jou en je relaties met anderen. Vanuit jezelf (de wortels) bewandel je de weg naar de ander, naar 'samen' en samenwerking. De gewoonten 4, 5 en 6 gaan daarover. Kinderen leren win-win denken, zodat de ander ook ruimte krijgt. Ze leren te luisteren met hun oren én hun hart (eerst begrijpen, dan begrepen worden) en zoeken de samenwerking, waarbij twee losse ideeën misschien wel tot een derde, nóg beter idee leiden (synergie).

De kruin: tenslotte komt de boom tot volle bloei en groei! En dat kan alleen als je 'de zaag scherp houdt'! Dat wil zeggen: als je goed voor jezelf zorgt en jezelf voedt, letterlijk en figuurlijk, op 4 terreinen. Mentaal (hoofd), door jezelf te voeden met bijvoorbeeld mooie boeken en muziek, sociaal-emotioneel (hart), door mensen op te zoeken die je lief zijn, of inspireren. Spiritueel (ziel), door te mediteren, naar de kerk te gaan of rust te vinden in de natuur. En fysiek (lichaam) bijvoorbeeld door te sporten, gezond te eten en op tijd naar bed te gaan. Gewoonte 7 gaat hierover.

.